

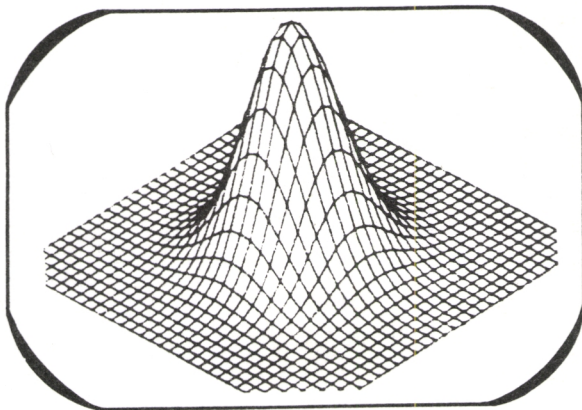
METSÄNTUTKIMUSLAITOKSEN
TIEDONANTOJA 240

Matemaattinen osasto

YKSITYISMETSÄNOMISTAJIEN PUUN
KASVATUKSEN KULUT VUOSINA 1983 JA 1984

Eero Kakkuri

Helsinki 1986

Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 240

YKSITYISMETSÄNOMISTAJIEN PUUN
KASVATUKSEN KULUT VUOSINA 1983 JA 1984

Eero Kakkuri

Helsinki 1986

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
1. JOHDANTO	3
2. KUSTANNUSTEN MUODOSTUMISPERIAATTEET	4
3. METSÄNHOITOTÖIDEN KUSTANNUKSET	5
4. HALLINTOKUSTANNUKSET, RAAKAPUUN MYYNNIN KUSTANNUKSET JA POISTOT	7
5. VÄHENNYSKELPOISTEN KUSTANNUSTEN OSUUS KANTORAHATULOISTA	10
6. VÄHENNYSKELPOISET KUSTANNUKSET ALUEITTAIN	12
7. TARKASTELU	16
 KIRJALLISUUS	 17
 LIITETAULUKOT	 20

ISBN 951-40-0868-5

ISSN 0358-4283

1. JOHDANTO

Metsäverotuksessa pääosa vähennyskelpoisista menoeristä sisältyy puun kasvatuksen kuluihin. Nämä kulut ovat maatalouden tuloverolain (543/67) mukaisia metsään kohdistuvia tavallisia hoito- ja hallintokustannuksia sekä kohtuullisia arvovähennyksiä. Kyseinen vähennyserä otetaan huomioon suhteellisena keskimääräisvähennyksenä määritettäessä verokuutiometrin keskimääräistä raha-arvoa kunnittain ja kanto-hinta-alueittain. Maatilatalouden tuloveroasetuksessa (677/86) säädetyt voimassa olevat vähennysprosentit vaihtelevat alueittain 11 ja 17 prosentin välillä kantohintojen perusteella lasketusta verokuutiometrin bruttoarvosta. Osuus on korkeampi Pohjois-Suomessa kuin Etelä-Suomessa.

Asetuksella säädetyt vähennysprosentit perustuvat Metsän-tutkimuslaitoksessa aiemmin tehtyihin puun kasvatuksen kulujen laskelmiin (Heikinheimo 1964; Palo ja Sivonen 1964; Kurikka ym. 1965; Sivonen ja Uusitalo 1966; Uusitalo 1968, 1976 ja 1977; Kakkuri ja Karhu 1982; Kakkuri 1984). Tämän työn tarkoituksena on selvittää edeltävien laskelmien jälkeistä kehitystä. Aiempien tutkimusten tavoin laskettiin vähennyskelpoisten puun kasvatuksen kulujen suuruus sekä kulujen suhteellinen osuus todellisista kantorahatu-loista.

Puun kasvatuksen kulut määritettiin metsänomistajaryhmälle yksityiset ym. koko maassa vuosilta 1983 ja 1984. Vuodelta 1984 laskettiin kulut myös piirimetsälautakuntien alueittain. Tarkastelun kohteena olevien vuosien lisäksi esitetään koko maata koskevat tiedot vuosilta 1975-1982. Laskelmassa tarkistettiin Kakkurin (1984) aiemmin esittämät ennakkotietoihin perustuneet luvut vuodelta 1982. Vuotta 1984 koskevat luvut ovat ennakkotietoja.

Kulujen arviointiperusteet on selostettu pääpiirtein. Yksityiskohtaiset laskentaperusteet ilmenevät esim. Karhun (1978) ja Kakkurin (1981) aiemmista selvityksistä.

2. KUSTANNUSTEN MUODOSTUMISPERIAATTEET

Laskelma vuosilta 1983 ja 1984 tehtiin pääpiirteittäin samalla menetelmällä kuin edeltävät laskelmat (Uusitalo 1976 ja 1977; Kakkuri ja Karhu 1982; Kakkuri 1984). Metsien hoito- ja hallintokustannuksiksi sekä poistoiksi luettiin seuraavat erät (vrt. Metsäverokomitean... 1965; Metsäverotuksen... 1978; Metsätalouskomitean... 1981; Metsäverotoimikunta... 1984):

- uudistusalojen valmistus
- metsien viljely lukuunottamatta perusmetsitystä
- taimikoiden hoito
- pystypuiden karsinta (vuodesta 1983 alkaen)
- metsän lannoitus
- metsäojien perkaus ja täydennysojitus sekä pysyvien metsäteiden kunnossapito
- metsien suojelu ja valvonta sekä taloussuunnitelmat (metsätaloussuunnitelmat vuoteen 1983 saakka)
- metsien leimaus
- raakapuun myynti
- metsävakuutus
- puun kasvatuksen osuus metsien hallinnosta
- metsätalouteen käytettyjen koneiden, rakennusten ja laitteiden kunnossapito sekä poistot
- yksityismetsänomistajille puun kasvatuksesta ja myynnistä aiheutuneet matkakustannukset (vuodesta 1979 alkaen)
- työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut (vuodesta 1981 alkaen)
- ammattilehtien tilausmaksut (vuodesta 1981 alkaen)

Asetuksella (677/86) vahvistettuun vähennyserään sisältyy em. hoito- ja hallintokustannusten sekä poistojen lisäksi myös kotitarvepuun myyntipuuta huonommasta laadusta johtuva laatu vähennys. Sitä ei kuitenkaan määritetty tässä laskelmassa. Yksityiset ym. -ryhmään kuuluvat metsänomistajat on esitetty luvussa 4.

3. METSÄNHOITOTÖIDEN KUSTANNUKSET

Metsänomistajaryhmän yksityiset ym. metsänhoitotöiden vähennyskelpoisia nettokustannuksia koskeva laskelma on esitetty taulukossa 1. Uutena vähennyseränä on laskelmassa vuodesta 1983 alkaen otettu huomioon pystypuiden karsinnan kustannukset (ks. Maatilatalouden... 543/67; Laki... 861/83). Metsänhoitotöiden tilastoitujen työlajeittaisten kokonaiskustannusten tiedot vuosilta 1982 - 1984 saatiin Metsätilastollisista vuosikirjoista 1983 - 1985.

Aiemmissa puun kasvatuksen kulujen laskelmissa on havaittu, että metsänhoitotöiden kokonaiskustannusten tilastoon ei sisällynyt riittävästi yksityismetsissä omatoimisesti tehtyjä metsänhoitotöitä (ks. Karhu 1978). Siksi tilastoituihin metsänhoitotöiden kokonaiskustannuksiin lisättiin tilastoimattomien omatoimisten töiden kustannukset. Nämä arvioitiin 15 prosentiksi tilastoiduista kokonaiskustannuksista. Tilastoitujen ja tilastoimattomien metsänhoitotöiden kustannusten summa muodostaa tässä metsänhoitotöiden kokonaiskustannukset.

Vähennyskelpoisia kustannuksia ovat verosäännösten mukaan vain maksetut kustannukset (Asetus 677/86). Metsänhoitotöiden kokonaiskustannuksista on siksi vähennettävä niihin sisältyvät valtion avustukset sekä yksityismetsänomistajien metsänhoitotöissä itse tekemän työn raha-arvo. Valtion avustukset vuosilta 1982 - 1984 saatiin Metsätilastollisista vuosikirjoista 1983 - 1985. Yksityismetsänomistajien oman työn raha-arvo arvioitiin Keskusmetsälautakunta Tapion tilastoaineistosta (ks. Kakkuri 1981).

Taulukossa 1 esitettyihin metsänviljelyn kustannuksiin sisältyivät perusmetsityksen kustannukset (pellot, avosuot), jotka eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Perusmetsityksen kustannukset poistettiin vähennettäessä valtion avustuksia, joilla yksityismetsissä kyseiset metsitystyöt on tehty.

Taulukko 1. Metsänomistajaryhmän yksityiset ym. metsänhoitotöiden tilastoitett kokonaiskustannukset, tilastoitettomien omaoimistettöiden kustannukset, töihin käytetyt valtion avustukset, yksityismetsänomistajien oman työn raha-arvo sekä vähennyskelpoiset nettokustannukset vuosina 1975 - 1984.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982 ^R	1983	1984 ^X
Uudistusalojen valmistaminen	22,0	41,1	45,9	45,1	49,7	72,0	86,8	95,0	83,2	85,1
Metsänviljely ¹⁾	90,3	76,8	97,9	97,5	100,3	135,1	180,9	222,1	224,3	225,3
Taimikonhoito	109,2	120,3	145,0	133,3	98,8	90,6	92,6	117,7	114,6	108,0
Pystypuiden karsinta									13,1	14,5
Metsänlannoitus	56,0	42,0	38,9	32,0	20,7	23,9	39,8	52,5	41,5	35,1
Metsäojien perkaus ja täydennys- ojitus	1,4	1,8	4,6	2,9	2,5	3,2	3,5	4,3	3,9	4,2
Metsäteiden kunnossapito ²⁾	6,0	7,0	8,0	10,2	12,7	14,7	17,9	21,4	25,0	28,3
Tilastoitett kokonaiskustannukset	284,9	289,0	340,3	321,0	284,7	339,5	421,5	513,0	505,6	500,5
Tilastoitettomat omaoimistettöiden kustannukset	42,7	43,4	51,0	48,2	42,7	50,9	63,2	77,0	75,8	75,1
Yhteensä	327,6	332,4	391,3	369,2	327,4	390,4	484,7	590,0	581,4	575,6
Valtion avustukset ⁴⁾ (-)	61,7	71,8	78,1	94,6	66,9	65,7	69,8	75,7	85,3	108,4
Yksityismetsänomistajien oman työn raha-arvo (-)	102,6 ⁵⁾	100,6 ⁵⁾	120,9 ⁵⁾	106,0 ⁵⁾	100,6 ⁵⁾	135,8 ⁶⁾	156,3 ⁶⁾	188,2 ⁶⁾	181,1 ⁶⁾	179,8 ⁶⁾
Vähennyskelpoiset netto- kustannukset yhteensä	163,3	160,0	192,3	168,6	159,9	188,9	258,6	326,1	315,0	287,4

R Korjattu

x) Ennakkotieto

1) Sisältää perusmetsityksen.

2) Sisältää tiemaksut.

3) Arvioitu 15 prosentiksi tilastoiduista kokonaiskustannuksista.

4) Metsänviljelyyn, taimikonhoitoon, pystypuiden karsintaan, metsänlannoitukseen sekä metsäojien perkaukseen ja täydennysojitukseen.

5) Arvioitu 38,6 prosentiksi metsänhoitotöiden kokonaiskustannusten ja valtion avustusten erotuksesta.

6) Arvioitu Keskusmetsälautakunta Tapion tilastoaaineistosta.

4. HALLINTOKUSTANNUKSET, RAAKAPUUN MYNNIN KUSTANNUKSET JA POISTOT

Metsänomistajaryhmän yksityiset ym. vähennyskelpoisia hallintokustannuksia, raakapuun mynnin kustannuksia ja poistoja koskeva laskelma on taulukossa 2.

Piirimetsälautakuntien, metsänhoitoyhdistysten ja metsätöimistöjen ym. toimituspalkkioita peritään leimaustoiminnassa, pysty- ja luovutusmittauksessa, suunnitelma-, arvioimis- ja luokitustöissä sekä puukaupallisessa edistämistoiminnassa. Vuodesta 1984 alkaen ei toimituspalkkioina enää otettu huomioon metsätaloussuunnitelmien laatimisen kustannuksia. Ne muuttuivat tällöin tilakohtaisiksi vähennyksiksi (Laki... 861/83). Piirimetsälautakuntien ja metsänhoitoyhdistysten toimituspalkkioiden tiedot saatiin Keskusmetsälautakunta Tapiosta (ks. Tapion vuosikirja 1982 - 1984). Yksityisten metsäammattimiesten, metsätöimistöjen yms. palkkioiksi arvioitiin 10 prosenttia piirimetsälautakuntien ja metsänhoitoyhdistysten toimituspalkkioiden summasta (Uusitalo 1976).

Varsinaisia yksityismetsänomistajia ovat yksityishenkilöt, perikunnat, kuolinpesät ja perheyhtymät. Yksityismetsien hallinnon yleiskulut muodostuvat neuvotteluista, yhteydenpidosta metsäammattimiehiin, kulojen jälkivartioiden, tilan osuudesta luonnontuhojen torjuntaan ja muista vastaavista kustannuksista. Sen sijaan niihin ei lueta metsänomistajien oman työn arvoa. Hallinnon yleiskulut arvioitiin Uusitalon (1976) ja Karhun (1978) laskelmien pohjalta.

Varsinaisten yksityismetsien raakapuun mynnin yleiskulut muodostuvat neuvottelu-, puhelin-, posti-, edustus- ym. raakapuun mynnin aiheuttamista kustannuksista. Kustannukset raakapuukauppaa kohden arvioitiin Uusitalon (1976) tutkimuksen avulla. Varsinaisista yksityismetsistä tehtyjen raakapuukauppojen lukumäärä saatiin Rauskalan (1984, 1985 ja 1986) tutkimuksista sekä Metsäntutkimuslaitoksen

Taulukko 2. Metsänomistajaryhmän yksityiset ym. metsien vähennyskelpoiset hallintokustannukset ja raakapuun myynnin kustannukset sekä poistot vuosina 1975 -1984.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982 ^R	1983	1984 ^X
	milj. mk									
Piirimetsälautakuntien toimituspalkkiot	2,7	3,4	3,5	4,0	4,7	5,2	5,7	6,4	7,6	1,7 ¹⁾
Metsänhoitoyhdistysten toimituspalkkiot	17,1	20,7	23,9	27,2	22,6	26,7	30,6	36,8	39,4	38,3 ¹⁾
Palkkiot metsätoimistojen ja yksityisten ammattimiesten yms. avusta ²⁾	2,0	2,4	2,7	3,1	2,7	3,2	3,6	4,3	4,7	4,0
Yksityismetsien hallinnon yleiskulut ³⁾	9,3	10,6	11,9	12,8	13,8	15,4	17,2	18,8	20,5	21,8
Yksityismetsien raakapuun myynnin yleiskulut ⁴⁾	2,9	5,3	4,3	6,0	7,8	8,7	9,0	9,1	10,9	13,9
Metsävakuutusmaksut ⁵⁾	7,2	8,4	9,0	11,3	13,2	15,6	16,1	18,0	21,6	22,7
"Muut" -ryhmän hallinnon ja myynnin yleiskulut ja poistot ⁶⁾	6,5	7,5	8,0	8,5	9,3	10,4	11,9	13,2	14,4	15,5
Yksityismetsänomistajien matkakustannukset ⁷⁾				15,8	18,5	22,5	22,9	24,8		
Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ⁸⁾					1,4	1,6	1,8	2,0		
Ammattilehtien tilausmaksut ⁹⁾					3,0	3,5	4,0	4,4		
Yhteensä	47,7	58,3	63,3	72,9	89,9	103,7	118,1	134,2	147,8	149,1

R Korjattu

X) Ennakkotieto

1) Eivät sisällä metsätaloussuunnitelmien laatimisen kustannuksia.

2) Arvioitu 10 prosentiksi piirimetsälautakuntien ja metsänhoitoyhdistysten toimituspalkkioiden summasta.

3) Vuoden 1972 kaksinkertaistettua arviota (2 x 3 = 6 milj. mk) korotettu elinkustannusindeksillä.

4) Vuoden 1972 kauppaa kohden arvioitua kustannusta (20 mk) korotettu elinkustannusindeksillä.

5) Sisältää vakuutusmaksuveron, joka oli 1.1.1982 - 31.5.1983 14 % ja 1.6.1983 alkaen 16 %.

6) Vuoden 1972 arviota (4,19 milj. mk) korotettu metsätalouden toimienkilöiden ansiotasoindeksillä.

7) Laskettu kaavalla: 100 000 : 60 km · x mk/km + 75 000 · 400 km · x mk/km · (1/2) x-matrustussäännon kilometrikustannus

8) Suomen Yksityismetsänomistajain Keskusliitto ry:n sekä metsätaloudenomistajien Maataloustuottajain Keskusliitto ry:n jäsenmaksut.

9) Metsälehdien ja Skogsbruketin tilausmaksut.

matemaattisen osaston aineistoista.

Metsävakuutusmaksut vuosilta 1982 - 1984 saatiin vakuutus-tilastosta (Vakuutusyhtiöt... 1984 ja 1985) sekä sosiaali- ja terveystieteiden vakuutusosastosta. Vakuutussummissa otettiin huomioon vakuutusmaksuvero.

"Muut" -ryhmään kuuluvat yhteismetsät, kunnat, seurakunnat, säätiöt ym. yhteisöt sekä Ahvenanmaan maakuntahallinto. Tämän ryhmän metsien hallintokustannukset ja raakapuun myynnin kustannukset arvioitiin Uusitalon (1976) laskelman pohjalta. Arvioon sisältyvät myös poistot. Varsinaisten yksityismetsien ryhmässä ei poistoja arvioitu erikseen, koska poistot sisältyivät jo eri metsänhoitotöiden työla-jeittaisiin kokonaiskustannuksiin (taulukko 1).

Yksityismetsänomistajien matkakustannukset aiheutuvat puun kasvatuksesta ja myynnistä (ks. Korkeimman... 1051/80). Matkakustannukset arvioitiin vuosilta 1982 - 1984 samoin perustein kuin Kakkurin ja Karhun (1982) selvityksessä.

Työmarkkinajärjestöjen ja niihin rinnastettavien muiden järjestöjen jäsenmaksut koostuvat Suomen Yksityismetsäno- mistajain Keskusliiton sekä metsätilanomistajien varsinai- sista Maataloustuottajain Keskusliiton jäsenmaksuista (ks. Verohallituksen... 9392/43/81).

Ammattilehtien tilausmaksut arvioitiin vuosilta 1982 - 1984 Metsälehdien ja Skogsbruketin tilausmaksujen perusteella (ks. Verohallituksen... 1985).

5. VÄHENNYSKELPOISTEN KUSTANNUSTEN OSUUS KANTORAHATULOISTA

Taulukossa 3 on esitetty metsänomistajaryhmän yksityiset ym. vähennyskelpoiset metsänhoitotöiden kustannukset sekä metsien hallinnon ja raakapuun myynnin kustannukset ja poistot (ks. taulukot 1 ja 2). Vähennyskelpoisia kustannuksia on verrattu Tilastokeskuksen laskemiin bruttokantorahatuloihin (Metsätilastollinen... 1986; ks. Kakkuri 1984).

Yksityismetsänomistajien vähennyskelpoisten kustannusten osuus kantorahatuloista vuonna 1983 oli 12 prosenttia ja vuonna 1984 9 prosenttia. Puun kasvatuksen kuluista on vuosilta 1983 ja 1984 laskettu aiemmin myös ennakoarvio, joka julkaistiin Metsäntutkimuslaitoksen metsätilastotiedotteena (vrt. Kakkuri 1985).

Voidaan todeta, ettei puun kasvatuksen kulujen osuudessa kantorahatuloista koko maassa ollut vuosina 1975 - 1984 havaittavissa selvää pääsuuntaista kehitystä. Prosenttiosuudet vuosina 1983 ja 1984 eivät myöskään mainittavasti poikenneet vuosille 1975 - 1982 lasketuista arvoista, jotka vaihtelivat vm. ajankohtana 7 - 12 prosentin välillä. Keskimääräinen puun kasvatuksen kulujen osuus kantorahatuloista vuosina 1975 - 1984 oli 9 prosenttia.

Taulukko 3. Metsänomistajaryhmän yksityiset ym. vähennyskelpoiset metsänhoitotöiden, metsien hallinnon ja raakapuun myynnin kustannukset ja poistot, bruttokantorahatut sekä kustannusten osuus kantorahatuista vuosina 1975-1984.

	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982 ^R	1983	1984 ^{x)}
Metsänhoitotöiden kustannukset, milj. mk	163,3	160,0	192,3	168,6	159,9	188,9	258,6	326,1	315,0	287,4
Hallinnon ja myynnin kustannukset ja poistot, milj. mk	47,7	58,3	63,3	72,9	89,9	103,7	118,1	134,2	147,8	149,1
Vähennyskelpoiset kustannukset yhteensä, milj. mk	211,0	218,3	255,6	241,5	249,8	292,6	376,7	460,3	462,8	436,5
Bruttokantorahatut (Tilastokeskus), milj. mk	2274,4	1874,9	2240,8	2174,6	3333,4	4445,4	4638,7	4292,8	4023,5	4782,9
Vähennyskelpoisten kustannusten osuus kantorahatuista, prosenttia	9	12	11	11	7	7	8	11	12	9

R Korjattu

x) Ennakkotieto

6. VÄHENNYSKELPOISET KUSTANNUKSET ALUEITTAIN

Liitetaulukoissa 1 - 3 on esitetty yksityismetsänomistajien vähennyskelpoisten puun kasvatuksen kulujen laskelmat vuodelta 1984 piirimetsälautakuntien alueittain. Laskelmat tehtiin pääpiirteittäin samoin perustein kuin koko maan laskelma (ks. Kakkuri 1979).

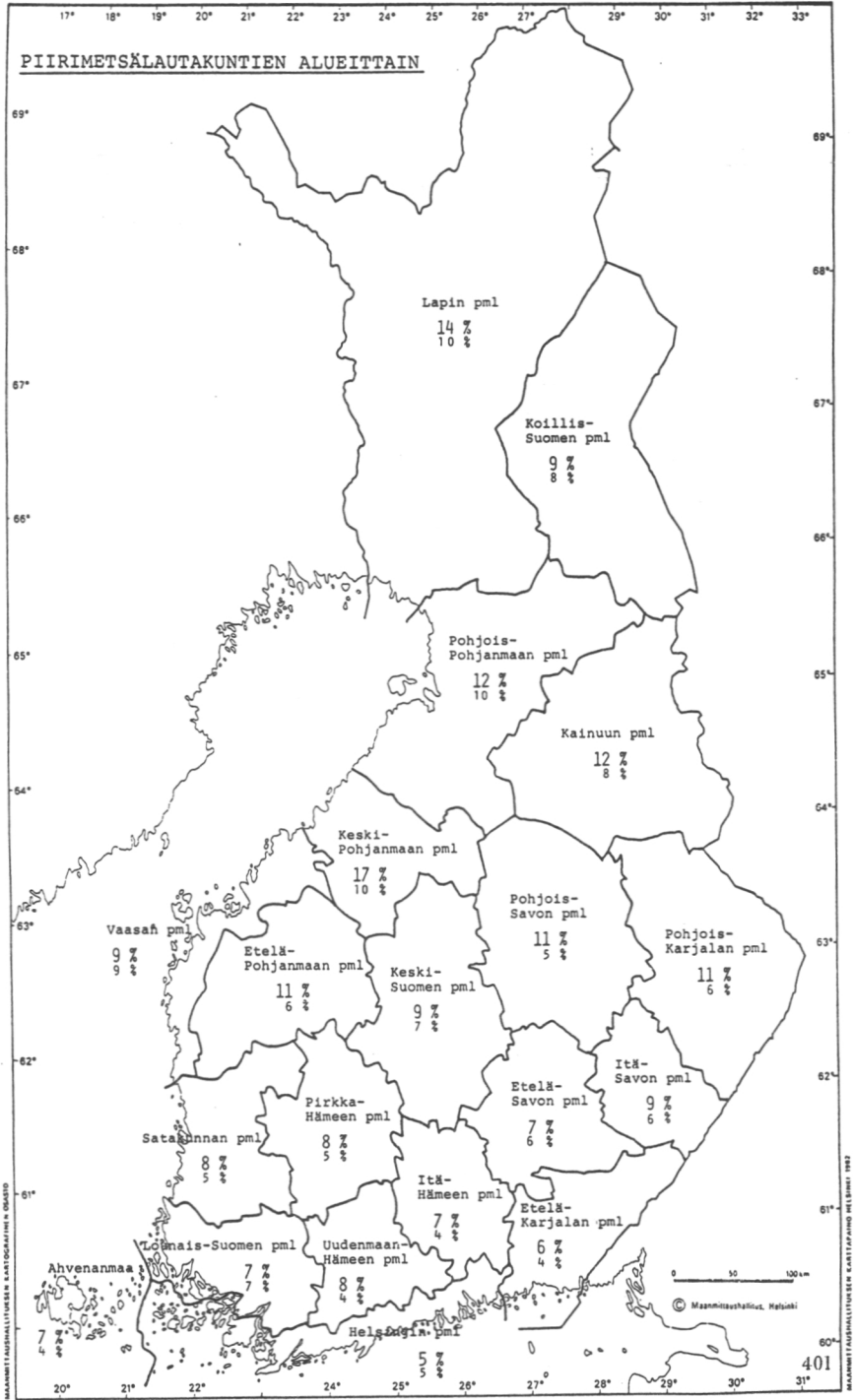
Kuvassa 1 on tarkasteltu vähennyskelpoisten kustannusten alueittaisia osuuksia bruttokantorahatuloista vuonna 1984 (ylempi luku). Arvot vaihtelivat 5 - 17 prosentin välillä. Osuus oli alhaisin Helsingin ja korkein Keski-Pohjanmaan piirimetsälautakunnan alueella.

Kuvassa 1 on esitetty myös yksityismetsänomistajien vähennyskelpoisten kustannusten osuudet kantorahatuloista keskimäärin vuosina 1972 - 1974 (alempi luku). Nämä Uusitalon (1977) laskemat luvut ovat viimeisimmät vuotta 1984 edeltävät alueittaiset arvot. Voidaan todeta, että osuudet vuonna 1984 olivat useimmiten korkeampia kuin keskimäärin vuosina 1972 - 1974. Ero oli suurin Keski-Pohjanmaan piirimetsälautakunnan alueella, jossa vähennyskelpoisten kustannusten osuus kantorahatuloista vuonna 1984 oli 7 prosenttiyksikköä suurempi kuin keskimäärin vuosina 1972 - 1974.

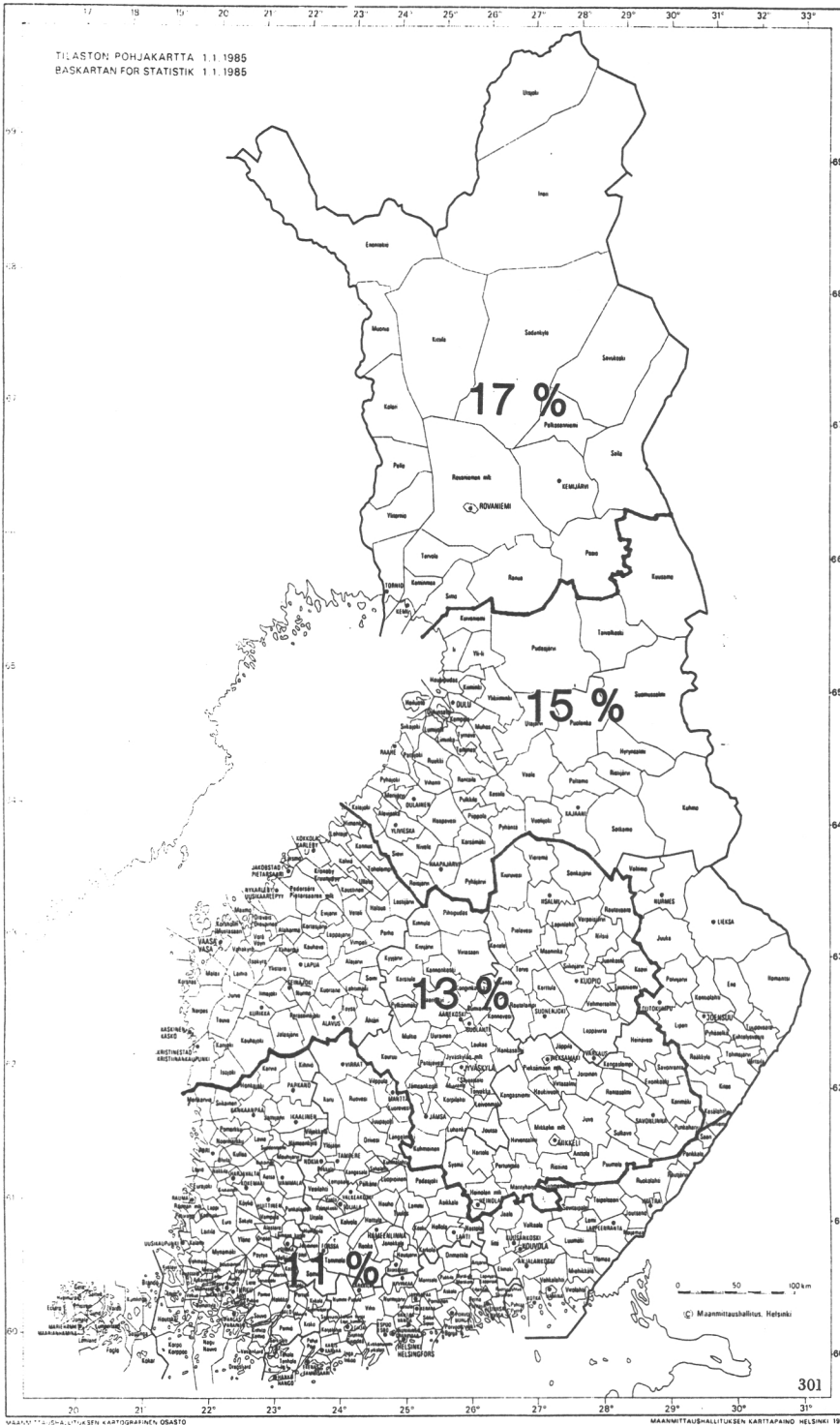
Kuvassa 2 on esitetty maatilatalouden tuloveroasetuksen (677/86) mukaiset verokuutiometrin bruttoarvon vähennysprosentit. Havaitaan, että alueittaiset yksityismetsänomistajien vähennyskelpoisten kustannusten osuudet kantorahatuloista vuonna 1984 (kuva 1) olivat yleensä alhaisemmat kuin em. asetuksen vähennysprosentit.

Verrattaessa laskelman alueittaisia tuloksia asetuksen vähennysprosentteihin tulee muistaa, että laskelmassa ei otettu huomioon asetukseen sisältyvää kotitarvepuun laatu vähennystä (ks. Karhu 1978). Jos esitettyjen metsänomistajaryhmän yksityiset ym. lukujen lisäksi olisi tarkas-

teltu myös valtion ja teollisuusyhtiöiden tietoja, olisivat vähennyskelpoisten kustannusten osuudet kantorahatuloista todennäköisesti olleet usein kuvassa 1 esitettyjä arvoja korkeampia (ks. Uusitalo 1977; Kakkuri ja Karhu 1982). Toisaalta laskelman lukuihin vuodelta 1984 sisältyvät kasvatuslannoitteiden sekä metsäojien perkauksen ja täydennysojituksen kustannukset. Nämä kustannukset muuttuivat tilakohtaisiksi vähennyksiksi vuodelta 1986 toimitettavassa verotuksessa. Asetuksen mukaisia verokuutiometrin bruttoarvon vähennysprosentteja pienennettiin tämän vuoksi yhdellä prosenttiyksiköllä (ks. Asetus... 1042/76 ja 677/86; Hallituksen... 1985; Laki... 941/85). Kuvassa 2 on esitetty nämä alennetut arvot.

Kuva 1. Metsänomistajaryhmän yksityiset ym. vähennyskelpoisten metsänhoitotoiden, metsien hallinnon ja raakapuun myynnin kustannusten ja poistojen osuus bruttokantorahatuista piirimetsälautakuntien alueittain. Ylempi luku: vuoden 1984 ennakkotieto
Alempi luku: keskimäärin vuosina 1972 - 1974
Luvut vuosilta 1972 - 1974 ovat Uusitalon (1977) laskemia.

Kuva 2. Maatilatalouden tuloveroasetuksen (677/86) mukaiset verokuutiometrin bruttoarvon vähennysprosentit. Vähennykset ovat: Ahvenanmaalla, Turun ja Porin, Uudenmaan, Kymen ja Hämeen lääneissä 11 prosenttia; Mikkelin, Kuopion, Vaasan ja Keski-Suomen lääneissä 13 prosenttia; Pohjois-Karjalan ja Oulun lääneissä 15 prosenttia sekä Lapin läänissä 17 prosenttia.

7. TARKASTELU

Metsänomistajaryhmän yksityiset ym. metsäverotuksessa vähennyskelpoisten metsänhoitotöiden, metsien hallinnon ja raakapuun myynnin kustannusten sekä poistojen osuus bruttokantorahatuloista oli koko maassa noin 12 prosenttia vuonna 1983 ja 9 prosenttia vuonna 1984. Prosenttiosuudet em. vuosina eivät poikenneet mainittavasti vuosille 1975 - 1982 lasketuista vastaavista arvoista, jotka vaihtelivat 7 - 12 prosentin välillä. Vuosina 1972 - 1974 (Uusitalo 1977) oli yksityismetsänomistajien vähennyskelpoisten kustannusten osuus kantorahatuloista koko maassa sitävastoin alhaisempi kuin vuosina 1983 ja 1984. Osuudet vaihtelivat tällöin 5 - 8 prosentin välillä.

Vähennyskelpoisten puun kasvatuksen kulujen osuus kantorahatuloista vuonna 1984 vaihteli piirimetsälautakuntien alueittain 5 - 17 prosentin välillä. Osuudet em. vuonna olivat useimmiten korkeampia kuin Uusitalon (1977) laskemat vastaavat alueittaiset arvot keskimäärin vuosina 1972 - 1974. Sitävastoin vuoden 1984 alueittaiset luvut olivat yleensä alhaisempia kuin maatilatalouden tuloveroasetuksen (677/86) mukaiset verokuutiometrin bruttoarvon vähennysprosentit.

Laskelmaa tarkasteltaessa tulee huomata, että tuloksiin sisältyy joidenkin kuluerien arvioinnista aiheutunut virhe. Virheen suuruutta on vaikea määrittää. Esitettyjä yksityismetsänomistajien puun kasvatuksen kulujen tietoja voidaan käyttää hyväksi tarkasteltaessa kulujen kehitystä pitkällä aikavälillä koko maassa. Sitävastoin esitetyn yhden vuoden alueittaisen selvityksen perusteella ei voida vielä päätellä kuinka hyvin asetuksen (677/86) mukaiset verokuutiometrin bruttoarvon keskimääräisvähennykset vastaavat todellisia kustannusten osuuksia. Tämä edellyttäisi alueittaisia laskelmia ainakin kolmelta vuodelta.

KIRJALLISUUS

Asetus maatilatalouden tuloveroasetuksen muuttamisesta annettu 23.12.1976. Suomen Asetuskokoelma 1042/76.

Asetus maatilatalouden tuloveroasetuksen 5 §:n muuttamisesta annettu 19.9.1986. Suomen Säädöskokoelma 677/86.

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi maatilatalouden tuloverolain ja verotuslain 45 §:n muuttamisesta. 1985. Valtioneuvoston päätös 121/85.

Heikinheimo, L. 1964. Perusteluosa ehdotukseen verokuutiometrin keskimääräisiksi raha-arvoiksi vuodelle 1964. Metsäntutkimuslaitos. Moniste.

Kakkuri, E. 1980. Yksityismetsänomistajien puun kasvatuksen kulut vuonna 1979. Tutkimusselostus. Metsäntutkimuslaitos, metsäekonomian tutkimusosasto. Moniste.

- 1981. Puun kasvatuksen kulut vuonna 1980. Tutkimusselostus. Metsäntutkimuslaitos, matemaattinen osasto. Moniste.

- 1984. Yksityismetsänomistajien puun kasvatuksen kulut vuosina 1981 ja 1982. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 152. Helsinki.

- 1985. Yksityismetsänomistajien puun kasvatuksen kulut vuosina 1983 ja 1984. Ennakoarvio. Metsätilastotiedote 40.

- & Karhu, T. 1982. Puun kasvatuksen kulut vuosina 1975-1980. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 44. Helsinki.

Karhu, T. 1978. Yksityismetsänomistajien puunkasvatuksen kulut vuosina 1975-1977. Tutkimusselostus. Metsäntutkimuslaitos, matemaattinen osasto. Moniste.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös annettu 25.2.1980. 1051/80.

Kurikka, J., Palo, M. & Sivonen, S. 1965. Laskelma hakkuuvuoden 1964/65 puukuutiometrin bruttoarvon alennus-prosentista. Liite perusteluosaan. Metsäntutkimuslaitos, metsäekonomian osasto. Moniste.

Laki maatilatalouden tuloverolain 13 ja 20 §:n muuttamisesta annettu 24.11.1983. Suomen Säädöskokoelma 861/83.

Laki maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta annettu 13.12.1985. Suomen Säädöskokoelma 941/85.

- Maatilatalouden tuloverolaki annettu 15.12.1967. Suomen Asetuskokoelma 543/67.
- Metsätaloustieteiden osamietintö I. 1981. Komiteanmietintö 1981:2. Helsinki.
- Metsätilastollinen vuosikirja 1983, 1984 ja 1985. 1984, 1985 ja 1986. Folia Forestalia 590, 620 ja 660. Suomen virallinen tilasto XVII A:15, 16 ja 17. Helsinki.
- Metsäverokomitean mietintö. 1965. Silva Fennica 116. Komiteanmietintö 1964:A 15. Helsinki.
- Metsäverotoimikunta 1983:n mietintö. 1984. Komiteanmietintö 1983:53. Helsinki.
- Metsäverotuksen kehittämiskomitean mietintö. 1978. Komiteanmietintö 1978:21. Helsinki.
- Palo, M. & Sivonen, S. 1964. Puun kasvatuksen kulujen arvioitu ylin varmuusraja Suomessa v. 1963. Liite ehdotukseen verokuutiometrin keskimääräiseksi raha-arvoiksi vuodelle 1964. Metsätutkimuslaitos. Moniste.
- Rauskala, R. 1984, 1985 ja 1986. Kunnittaiset kantohinnat ja puukuutiometrin bruttoarvot hakkuuvuonna 1982/83, 1983/84 ja 1984/85. Metsätutkimuslaitoksen tiedonantoja 128, 191 ja 223. Helsinki.
- Sivonen, S. & Uusitalo, M. 1966. Puun kasvatuksen kulut hakkuuvuonna 1965/66. Folia Forestalia 26. Helsinki.
- Tapion vuosikirja 1982, 1983 ja 1984. Keskusmetsälautakunta Tapio, piirimetsälautakunnat, metsänhoitoyhdistykset toiminta 1982, 1983 ja 1984. 1983, 1984 ja 1985. Vantaa.
- Uusitalo, M. 1968. Puun kasvatuksen kulut hakkuuvuonna 1966/67. Folia Forestalia 39. Helsinki.
- 1976. Puun kasvatuksen kulut vuosina 1972 ja 1973. Folia Forestalia 259. Helsinki.
- 1977. Puun kasvatuksen kulut vuosina 1972-74. Folia Forestalia 291. Helsinki.
- Vakuutusyhtiöt 1982 ja 1983. 1984 ja 1985. Suomen virallinen tilasto XXII A:88 ja 89. Helsinki.
- Verohallituksen päätös annettu 17.12.1981. 9392/43/81.
- Verohallituksen yhtenäistämishjeet vuodelta 1985 toimitettavaa verotusta varten. 1985. Verohallituksen julkaisu 328. Helsinki.

MUUT LÄHTEET

Keskusmetsälautakunta Tapio
Maataloustuottajain Keskusliitto ry.
Metsälehti
Metsäntutkimuslaitos, matemaattinen osasto
Pohjola-yhtiöt
Sampo-yhtiöt
Skogsbruket
Sosiaali- ja terveysministeriö, vakuutusosasto
Suomen Yksityismetsänomistajain Keskusliitto ry.
Tapiola-yhtiöt
Tilastokeskus, kansantalouden tilinpidon toimisto
Verohallitus
Ålands landskapsstyrelse, skogsbruksbyrån

Liitetaulukko 1. Metsänomistajaryhmän yksityiset ym. metsänhoitotoiden tilastoidut kokonaiskustannukset, tilastoitettomien omaoimisten töiden kustannukset, töihin käytetyt valtion avustukset, yksityismetsänomistajien oman työn raha-arvo sekä vähennyskeelpoiset nettokustannukset vuonna 1984 piirimetsälautakuntien alueittain. Ennakkotieto. Ks. alahuomautukset taulukossa 1.

Piirimetsälautakunnan alue	Uudistusalojen valmistaminen	Metsänviljely	Taimikonhoito	Pystypuiden karsinta	Metsänlannoitus	Metsäojien perkaus ja työjennysojitus	Metsäntekneiden kunnossapito	Tilastoidut kokonaiskustannukset	Tilastoitettomat	Yhteensä	Valtion avustukset (-)	Yksityismetsänomistajien oman työn raha-arvo (-)	Vähennyskeelpoiset nettokustannukset yhteensä
									omatoimisten töiden tannukset				
0. Ahvenanmaa	142	945	418	15	-	-	-	1 520	228	1 748	217	539	992
1. Helsingin	815	2 606	2 051	319	244	-	-	6 035	905	6 940	351	2 517	4 072
2. Lounais-Suomen	2 228	3 790	2 551	9	1 263	442	1 061	11 344	1 702	13 046	595	4 855	7 596
3. Satakunnan	3 039	5 907	3 671	367	3 267	310	1 657	18 218	2 733	20 951	1 555	7 552	11 844
4. Uudenmaan-Hämeen	3 519	10 041	3 794	300	1 230	100	786	19 770	2 966	22 736	1 125	8 271	13 340
5. Pirikka-Hämeen	3 341	10 227	4 583	966	1 763	240	1 992	23 112	3 467	26 579	1 961	9 529	15 089
6. Itä-Hämeen	3 669	9 752	3 195	213	1 693	37	1 537	20 096	3 014	23 110	1 443	8 271	13 396
7. Etelä-Savon	5 068	16 127	6 470	750	1 804	594	1 629	32 442	4 866	37 308	3 268	13 125	20 915
8. Etelä-Karjalan	2 424	6 724	3 968	928	824	55	790	15 713	2 357	18 070	1 814	6 293	9 963
9. Itä-Savon	3 018	11 367	6 229	518	766	130	839	22 867	3 430	26 297	2 291	9 170	14 836
10. Pohjois-Karjalan	7 064	22 919	9 067	2 572	2 485	90	2 440	46 637	6 996	53 633	8 175	17 441	28 017
11. Pohjois-Savon	8 324	27 243	10 777	2 387	2 587	188	1 867	53 373	8 006	61 379	9 871	19 778	31 730
12. Keski-Suomen	6 398	18 841	10 815	2 080	3 738	252	2 495	44 619	6 693	51 312	6 587	17 261	27 464
13. Etelä-Pohjanmaan	3 381	8 064	9 554	810	3 975	519	1 924	28 227	4 234	32 461	6 293	10 069	16 099
14. Vaasan	1 842	8 593	3 249	329	298	76	-	14 387	2 158	16 545	2 576	5 394	8 575
15. Keski-Pohjanmaan	3 467	9 520	8 053	599	1 635	548	1 667	25 489	3 823	29 312	6 618	8 810	13 884
16. Kainuun	5 023	10 473	8 814	715	3 107	306	2 078	30 516	4 577	35 093	7 052	10 788	17 253
17. Pohjois-Pohjanmaan	5 335	8 127	5 444	142	3 090	179	1 309	23 626	3 544	27 170	7 577	7 552	12 041
18. Koillis-Suomen	6 429	15 666	2 838	70	735	32	2 189	27 959	4 194	32 153	18 170	5 394	8 589
19. Lapin	10 622	18 329	2 445	396	583	55	2 069	34 499	5 175	39 674	20 880	7 192	11 602
Yhteensä	85 148	225 261	107 986	14 485	35 087	4 153	28 329	500 449	75 068	575 517	108 419	179 801	287 297

1 000 mk

Liitetaulukko 2. Metsänomistajaryhmän yksityiset ym. metsien vähennyskelpoiset hallintokustannukset ja raakapuun myynnin kustannukset sekä poistot vuonna 1984 piirimetsälautakuntien alueittain. Ennakkotieto.
Ks. alahuomautukset taulukossa 2.

1 000 mk

Piirimetsälautakunnan alue	Piirinet-sälauta-kuntien toimitus-palkkiot	Metsän-hoitoyh-distysten-toimitus-palkkiot	Palkkiot metsätöi-mustojen ja yksityisten ammatti-nuorten avustusta	Yksityis-hallinnon yleiskulut	Yksityis-metsien raakapuun myynnin yleiskulut	Metsä-vakuutus-maksut	"Ikuut"-ryhmän hallinnon ja myynnin yleiskulut ja poistot	Yksityis-metsän-omistajien matkakus-tannukset	Työ-märkkina-järjestö-jen jäsen-maksut	Ammatti-lehtien tilaus-maksut	Yhteensä
0. Ahvenanmaa	0	0	0	109	55	23	16	74	6	8	291
1. Helsingin	194	124	32	524	374	546	575	347	39	73	2 828
2. Lounais-Suomen	88	1 772	186	1 048	624	1 478	466	669	67	238	6 636
3. Satakunnan	18	1 479	150	1 201	818	1 933	497	1 041	100	230	7 467
4. Uudenmaan-Hämeen	81	1 522	160	939	610	1 546	497	1 140	78	304	6 877
5. Pirkka-Hämeen	66	2 671	274	1 179	874	1 683	529	1 313	106	373	9 068
6. Itä-Hämeen	159	1 861	202	961	638	1 433	358	1 140	80	259	7 091
7. Etelä-Savon	0	2 616	262	1 201	1 054	1 319	560	1 809	106	300	9 227
8. Etelä-Karjalan	179	1 638	182	1 005	971	1 114	358	867	82	372	6 768
9. Itä-Savon	189	1 829	202	677	624	1 091	326	1 264	59	157	6 418
10. Pohjois-Karjalan	77	3 326	340	1 441	999	1 569	824	2 404	121	385	11 486
11. Pohjois-Savon	0	5 718	572	1 769	1 234	1 387	762	2 726	167	316	14 651
12. Keski-Suomen	226	3 662	389	1 507	1 082	2 137	808	2 379	167	329	12 686
13. Etelä-Pohjanmaan	0	1 877	188	1 638	929	2 024	668	1 388	128	216	9 056
14. Vaasan	51	1 244	130	917	680	318	497	743	59	73	4 712
15. Keski-Pohjanmaan	122	1 685	181	939	485	796	575	1 214	91	97	6 185
16. Kainuun	0	1 459	146	1 026	444	364	731	1 487	113	96	5 866
17. Pohjois-Pohjanmaan	217	1 903	212	1 507	569	1 091	1 337	1 041	130	166	8 173
18. Koillis-Suomen	0	183	18	830	333	273	1 492	743	108	98	4 078
19. Lapin	0	1 703	170	1 398	458	659	3 669	991	150	336	9 534
Yhteensä	1 667	38 272	3 996	21 816	13 855	22 784	15 545	24 780	1 957	4 426	149 098

Liitetaulukko 3. Metsänomistajaryhmän yksityiset ym. vähennyskelpoiset metsänhoitotöiden, metsien hallinnon ja raakapuun myynnin kustannukset ja poistot, bruttokantorahatulot sekä kustannusten osuus kantorahatuloista vuonna 1984 piirimetsälautakuntien alueittain. Ennakkotieto.

Piirimetsälautakunnan alue	Metsänhoitotöiden kustannukset	Hallinnon ja myynnin kustannukset ja poistot	Vähennyskelpoiset kustannukset yhteensä	Bruttokantorahatulot (Tilastokeskus)	Vähennyskelpoisten kustannusten osuus kantorahatuloista
	1 000 mk		1 000 mk		%
0. Ahvenanmaa	992	291	1 283	19 400	7
1. Helsingin	4 072	2 828	6 900	145 300	5
2. Lounais-Suomen	7 596	6 636	14 232	194 700	7
3. Satakunnan	11 844	7 467	19 311	235 200	8
4. Uudenmaan-Hämeen	13 340	6 877	20 217	247 000	8
5. Pirkka-Hämeen	15 089	9 068	24 157	310 200	8
6. Itä-Hämeen	13 396	7 091	20 487	290 800	7
7. Etelä-Savon	20 915	9 227	30 142	413 200	7
8. Etelä-Karjalan	9 963	6 768	16 731	289 600	6
9. Itä-Savon	14 836	6 418	21 254	247 000	9
10. Pohjois-Karjalan	28 017	11 486	39 503	364 400	11
11. Pohjois-Savon	31 730	14 651	46 381	425 400	11
12. Keski-Suomen	27 464	12 686	40 150	448 400	9
13. Etelä-Pohjanmaan	16 099	9 056	25 155	237 800	11
14. Vaasan	8 575	4 712	13 287	139 900	9
15. Keski-Pohjanmaan	13 884	6 185	20 069	119 000	17
16. Kainuun	17 253	5 866	23 119	188 900	12
17. Pohjois-Pohjanmaan	12 041	8 173	20 214	163 500	12
18. Koillis-Suomen	8 589	4 078	12 667	149 000	9
19. Lapin	11 602	9 534	21 136	154 300	14
Yhteensä	287 297	149 098	436 395	4 783 000	9

METSÄNTUTKIMUSLAITOS

Matemaattinen osasto

Osoite: PL 37, 00381 HELSINKI (Kornetintie 8) ja
Unioninkatu 40 A, 00170 HELSINKI

Puhelin: (90) 556 276 ja
(90) 661 401

Pekkonen, Timo, vs. professori

Klippi, Lea, tutkimussihteeri

Menetelmät

Häkkinen, Risto, matemaatikko

Heinonen, Jaakko, tutkija (Joensuun tutkimusasema)

Linnilä, Kimmo, tutkija

Atk

Pöntinen, Jukka, atk-päällikkö

Herrala-Ylinen, Helena, tutkija

Kaila, Erkki, tutkija (Rovaniemen tutkimusasema)

Kinnunen, Hilikka, tutkija (Rovaniemen tutkimusasema)

Mäkinen, Markku, tutkija

Salmi, Veli-Pekka, atk-suunnittelija

Snellman, Carl-Gustaf, tutkija

Granlund, Hilikka, pääoperaattori

Soimula, Maire, operaattori

Virtanen, Eija, tutkimusapulainen (Rovaniemen tutkimusasema)

Metsätilasto

Uusitalo, Matti, tutkija

Aarne, Martti, tutkija

Lehto, Kari, tutkija

Mäki-Simola, Elina, tutkija

Leppäkumpu, Tuula, toimistosihteeri

Kämäräinen, Paula, toimistosihteeri

Metsäverotus

Rauskala, Raimo, vanhempi tutkija

Kakkuri, Eero, tutkija

Kulju, Irma, toimistosihteeri

Mäkinen, Kaija, tutkimusmestari

Sivulliset tutkijat

Hari, Pertti, dosentti

Heikinheimo, Lauri, emer. professori

Kallio, Markku, professori

Rytkönen, Antti, metsänhoitaja

Matemaattisella osastolla ilmestyneet Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja -sarjan viimeisimmät julkaisut:

- nro 87 Raimo Rauskala ja Carl-Gustaf Snellman. Kunnittaiset kantohinnat ja puukuutiometrin bruttoarvot hakkuuvuosina 1980/81 ja 1981/82. 11 s. 1983.
- nro 88 Martti Aarne & Matti Uusitalo. Yksityisluontoisten metsien raakapuun kanto- ja hankintahinnat hakkuuvuoden 1982/83 alkupuoliskolla. 3 s. 1983.
- nro 92 Martti Aarne. Markkinahakkuut 1.7. - 31.12.1982 ja kalenterivuonna 1982 piirimetsälautakuntien alueittain. 14 s. 1983.
- nro 93 Eero Kakkuri. Ilomantsin luonnonsuojelun alueiden taloudellinen merkitys puuntuotannolle ja matkailulle. 23 s. 1983.
- nro 128 Raimo Rauskala. Kunnittaiset kantohinnat ja puukuutiometrin bruttoarvot hakkuuvuonna 1982/83. 38 s. 1984.
- nro 149 Pertti Hari, Kullervo Kuusela, Pentti K. Räsänen, Risto Seppälä. Metsäntutkimukseen liittyvistä kehityssuunnista. 38 s. 1984.
- nro 152 Eero Kakkuri. Yksityismetsänomistajien puun kasvatuksen kulut vuosina 1981 ja 1982. 17 s. 1984.
- nro 157 Erkki Kaila ja Markku Taipale. Tutka-tiedonhallintaohjelmisto Tietokannan muodostus ja käyttö. 113 s. 1984.
- nro 176 Raimo Rauskala. Forest taxation and roundwood supply in Finland. 12 s. 1985.
- nro 183 Staffan Ringbom. Virkesproduktionens totala lönsamhet och dess mätning. 32 s. 1985.
- nro 191 Raimo Rauskala. Kunnittaiset kantohinnat ja puukuutiometrin bruttoarvot hakkuuvuonna 1983/84. 44 s. 1985.
- nro 194 Heinonen, J., Penttinen, A., Salminen, S., Tomppo, E. Spatiaalisen tilastotieteen soveltaminen metsäntutkimukseen. 129 s. 1985.
- nro 223 Raimo Rauskala. Kunnittaiset kantohinnat ja puukuutiometrin bruttoarvot hakkuuvuonna 1984/85. 55 s. 1986.
- nro 224 Eero Kakkuri. Puun hintojen vaihtelu kuntien sisällä hakkuuvuonna 1980/81. 22 s. 1986.